

VERKSAMHETSBERÄTTELSE
FOU äldre norr
2008

Innehållsförteckning

090128

1	Sammanfattning av det gångna året.....	3
2	Verksamheten	4
3	Mål och uppdrag.....	5
3.1	Aktiviteter.....	6
3.2	Utvecklingsprojekt	7
3.3	Forskningsprojekt	7
3.4	Handledning och nätverk.....	8
3.5	Måluppfyllelse	9
4	Medarbetare	10
4.1	Ledarskap/medarbetarskap	10
4.2	Arbetsmiljö och hälsa	11
4.3	Personal och kompetensförsörjning.....	11
4.4	Jämställdhet och mångfald.....	13
5	Ekonomi.....	14
5.1	Mål för verksamheten.....	14
5.2	Resultaträkning.....	14
5.3	Aktiviteter/uppföljning.....	15
6	Framtidsplaner.....	15

Bilaga 1, Projekt- och aktivitetsöversikt

1 Sammanfattning av det gångna året

Arbetet som bedrivs vid FOU äldre norr omfattar hela FoU-området av forskning, utvecklingsarbete, utvärdering och utbildning. Med brukarens/patienten i fokus eftersträvas en hög grad av brukar-/patient- och personal- medverkan i arbetet. FoU-enheten verkar utifrån en helhetssyn på vård och omsorg om äldre för att utveckla samverkan mellan huvudmännen och olika personalgrupper, och mellan offentliga och privata vårdgivare, samt mellan akademi och praktik dvs. universitet och högskolor samt andra FoU-enheter.

Fokus för verksamheten under 2008 har varit att arbeta med att initiera och driva utvecklingsprojekt och/eller förändringsarbete, samt att handleda och skapa mötesplatser till exempel i form av nätverk, FoU-caféer eller seminarier. Strävan är att arbetet har sin förankring i den praktiska äldrevården och äldreomsorgen, dvs. där den nya kunskapen ska omsättas. Arbetet med att utveckla de fokusområden som tidigare tagits fram har fortsatt, det vill säga att arbeta med FoU-äldre norr:s identitet, kommunikationsstrategi och hur verksamheten ska uppfattas utifrån.

Målet med FOU äldre norr är att arbete som görs leder till nytta för de äldre personer/patienter som bor eller vårdas inom ovanstående kommuner. Verksamheten ska bidra till att möjliggöra livskvalitet, ökad vård och omsorgskvalitet utifrån forskningsbaserad kunskap samt bidra till ökad delaktighet för äldre personer.

Verksamheten ska också stimulera och uppmuntra personal inom äldreomsorg och äldrevård att utveckla och fördjupa kvaliteten i sitt arbete. Det övergripande syftet med FOU äldre norr är att det är en forsknings- och kunskapsbaserad verksamhet där:

- ♦ Projekt som bedrivs leder till en positiv och reell förändring hos alla involverade parter.
- ♦ Effekter av de insatser som görs ska kunna utvärderas och/eller på ett systematiskt sätt följas upp så att slutsatser och lärdom kan dras.

- ♦ Fou äldre norr ska kunna fungera som en katalysator eller referenspunkt, samt vara en källa för inspiration och sprida glädje och lust till utveckling och förändring.
- ♦ Utvecklings- och förändringsprocesser är ständigt pågående processer och arbete som görs måste kunna omsättas i praktiskt handlande, därför är det avgörande för ett projekt att ledningen där projektet bedrivs är intresserad och involverad och att den även tar ansvar för implementering av resultat som uppnås. FOU äldre norr ska ses som en kompetent och inspirerande partner i utvecklings- och förändringsprocesser samt i forskning för ökad kvalitet inom äldreomsorgen och äldrevården.

Många nya projekt har startats under året, se Projekt- och aktivitetsöversikt i bilaga 1.

FOU äldre norr har under 2008 växt och i vid årsskiftet var åtta personer anställda vid enheten. Viktigt är att personer som arbetar vid FOU äldre norr har hög kompetens inom sitt område samt är goda pedagoger. Några av medarbetarna vid enheten delar sin arbetstid och det ses som ett gott komplement till verksamheten att dessa personer har en ytterligare förankring inom äldrevården eller omsorgen.

2 Verksamheten

Inriktningen under 2008 har fokuserat på att förankra och starta utvecklingsprojekt för att öka kvaliteten på omsorg och vård inom äldreområdet, både kommunal äldreomsorg och landstingsfinansierade vårdverksamheter. Fokus har även varit på att skapa och utveckla nätverk som har haft fokus på dels olika personalgruppers utveckling eller grupper som velat utveckla ett område eller en process.

Lokal förankring och stöd för processer och projekt är avgörande för om ett arbete ska lyckas och sedan användas i det dagliga arbetet.

En plan för strategisk och riktad kommunikation och marknadsföring har tagits fram i form av en hemsida och ett nyhetsbrev som utkommer ca en gång per månad. Arbeta

med målgruppsanalys och dess konsekvenser för arbetssätt och uttrycksform har genomförts.

Styrgruppen, bestående av en representant för varje ägare samt en representant från Stockholm läns sjukvårdsområde, har träffats fem gånger under året.

Strategiska styrdokument som verksamhetsplan och en arbets- och beslutsordning för FOU äldre norr har tagits fram.

FoU-rådet har träffats fyra gånger under 2008 varav en gång i internatform, lunch till lunch, för att göra en mer genomgripande analys och för diskussion av förändrings- och utvecklingsarbeten. FoU-rådet består av personer med kunskap och engagemang från de olika ägarverksamheterna. Målet med denna grupp är att de ska fånga upp idéer, initiativ, tankar, problemformuleringar etc. utifrån de praktiska verksamheterna. Gruppen utgör beredningsgrupp inför styrgruppen.

Ambitionen har varit att aktivera lokala brukar- och anhörigråd samt personalråd som en länk mellan verksamheterna och den lokala FoU-rådsrepresentanten som sedan tar med sig idéer och tankar för vidare utveckling och eventuellt genomförande i samverkan med FOU äldre norr. Detta arbete har inte kommit igång inom alla ägarverksamheter utan fortsätter under 2009.

3 Mål och uppdrag

De övergripande målen i verksamhetsplanen för 2008 var att

- ♦ FOU äldre norr ska vara en forsknings- och kunskapsbaserad verksamhet där effekterna av nyttan av vård- och omsorgsinsatser kan mätas och utvärderas.
- ♦ FOU äldre norr ska främja lokalt förankrad kunskaps- och metodutveckling och arbetet som görs ska leda till nytta för de äldre personer/patienter som berörs inom de kommuner och Stockholms läns landsting som utgör ägarna.
- ♦ Förhållningssättet är att arbete som bedrivs vid FOU äldre norr ska utgå från ett kritiskt, vetenskapligt förhållningssätt.

- ♦ Verksamheten ska samverka med högskolor/universitet, och andra FoU-enheter och verksamheter inom äldreområdet.

Mål för verksamheten är att utifrån bästa tillgängliga kunskap (evidens) och praxis bidra till att äldrevården och äldreomsorgen blir en lärande, flexibel och högkvalitativ verksamhet.

3.1 Aktiviteter

I aktiviteter som FOU äldre norr engagerar sig i ska tydliga strukturer för projektupplägg, projektledning, utvärdering, spridning och implementeringsstöd utarbetas. Det är även viktigt att samverka mellan kommuner och landstinget samt mellan parterna och olika högskolor och intresseorganisationer är en del i arbetet i olika projekt.

FOU äldre norr har fortsatt att arbeta med processer och projekt som startats under 2007 och 2008, se Projekt- och aktivitetsöversikt i bilaga 1.

Aktiviteter och projekt är indelade i tre olika kategorier:

- A. Projekt som är av intresse för samtliga kommuner och finansieras gemensamt via FOU äldre norr.
- B. Projekt där en kommun eller en landstingsverksamhet är intressent/huvudaktör.
- C. Projekt i samverkan/kontakt med universitet eller högskola.

Andra aktiviteter som är viktiga att framhålla och som kommer att fortsätta under 2009 och framöver:

- ♦ Att kommunicera med olika grupper om vikten av forsknings- och utvecklingsarbete och för att presentera resultat, ny kunskap och nya metoder som tagits fram. Detta har bland annat varit i form av FoU-caféer. Syftet med caféerna är lokala möten under trevliga och informella former för att stärka sambanden och kontakterna mellan verksamhetsnära utvecklingsarbete, forskning och utbildning. Fyra FoU-caféer har genomförts med olika teman under 2008; Sigtuna (Anhörig som resurs inom äldreområdet), Upplands-Bro, (Möten och bemötande), Ekerö,

(Möjligheter för utveckling inom äldreomsorg och äldreomsorg) samt Upplands Väsby (Implementering av forskningsresultat – fallprevention och träning för äldre personer).

- ◆ Ytterligare informationstillfällen har varit att träffa kommunala pensionärsråd, olika intressegrupper för äldre såsom SPF, PRO med flera grupper.
- ◆ Personal från FOU äldre norr har deltagit i olika utbildningsaktiviteter och konferenser för bland annat personal inom äldreomsorg och äldreomsorg, studenter inom olika utbildningar, pensionärer, anhöriga med flera grupper.
- ◆ Hemsidan har utvecklats och uppdateras kontinuerligt.
- ◆ Ett nyhetsbrev har tagits fram i avsikt att dels sprida information om arbeten som pågår samt för att vara ett kommunikativt redskap där tankar och idéer om förändrings- och utvecklingsarbeten kan väckas.
- ◆ En eftermiddag om aktuell forskning kring olika framtidsaspekter för utveckling av äldreomsorgen och äldreomsorgen samt om goda miljöer för äldre har genomförts. Inbjudna var främst politiska företrädare och ledningspersoner från ägarkommunerna och Stockholms läns landsting. Cirka 120 personer deltog.
- ◆ FoU-rådet har haft ett internat för att diskutera kvalitetsaspekter och utvecklingsområden som kan vara av gemensamt intresse. Detta arbete kommer att fortsätta under 2009.

3.2 Utvecklingsprojekt

Genom FoU-rådet har flera utvecklingsprojekt med relevans för den äldre personen, medarbetare, kommun och landsting initierats och påbörjats, se Projekt- och aktivitetsöversikt i bilaga 1 under kategorier A och B.

3.3 Forskningsprojekt

Se Projekt- och aktivitetsöversikt i bilaga 1 under kategori C.

3.4 Handledning och nätverk

FOU äldre norr har under året handlett lokala projektledare och studenter på olika nivåer till exempel:

- ◆ Rehabilitering på korttidsboende, Ekerö kommun; stöd och handledning till projektledare i ett projekt som syftat till att identifiera såväl fungerande arbetsmetoder som brister och förbättringsområden i vårdkedjan kring äldre personer på korttids/växelvårdsplats samt att förstärka de rehabiliterande insatserna genom att utveckla ett koncept för bedömning, insats och uppföljning på individnivå.
- ◆ Socialt innehåll i dagen, Upplands-Bro kommun; stöd och handledning till projektledare i ett projekt som syftat till att kartlägga och utveckla det sociala innehållet i dagen för äldre personer på särskilt boende.
- ◆ Demensprojekt, Ekerö kommun; stöd och handledning till projektledare i ett projekt som syftat till att arbeta fram ett koncept för bemötande av personer med demenssjukdom på traditionella omvårdnadsavdelningar samt implementering av konceptet.
- ◆ Bemötande av personer med demenssjukdom. Upplands Väsby kommun.
- ◆ Diskussionspart och vetenskaplig kontakt vid uppbyggnad av palliativ avdelning på ASIH Järfälla Upplands-Bro utifrån en helhetssyn på patienten och dennes närstående.
- ◆ Goda boendemiljöer för äldre, Järfälla kommun. Doktorandhandledning tillsammans med Arkitektskolan, Kungliga Tekniska Högskolan.
- ◆ Sjuksköterskors förståelse av vid behovsmedicinering inom geriatrisk vård. Karolinska Institutet (magisterstudent).
- ◆ Patienters uppfattningar av rehabilitering efter höftledsoperation och rehabilitering på geriatrisk klinik (magisterstudent).

- ◆ Nätverket, APU, Arbetet platsen för Utbildning, ett nätverk för kompetensutveckling inom äldreomsorg och äldre vården. I nätverket ingår samtliga FoU-enheter inom äldreområdet i Stockholmsregionen.
- ◆ Nätverket, Personer som gör förebyggande hembesök inom kommunal äldreomsorg. Deltagande gäller både det lokala och regionala nätverket i samverkan med Äldrecentrum.
- ◆ Deltagande i forskargruppen vid Centre of Excellence Care and Aging Research, CeCar Karolinska Institutet.
- ◆ FOU äldre norr har deltagit i det lokala nätverk av FoU-enheter inom äldreområdet som finns inom Stockholms läns landsting samt i det nationella nätverket för forsknings- och utvecklingsenheter, FoU Valfärd.

3.5 Måluppfyllelse

- ◆ Målet från verksamhetsplanen 2008, att effekter och nytta av de insatser som bedrivs av FOU äldre norr ska kunna mätas och utvärderas är en ständigt pågående process. Samtliga projekt som startats har en tydlig utvärderings- eller uppföljningsplan för att denna målsättning ska kunna uppnås. Många kreativa idéer för förändrings- och utvecklingsarbeten har resulterat i att konkreta projekt startats och dessa kommer att fullföljas under 2008 och 2009. Projekten presenteras kort i bilaga 1, Projektöversikt.
- ◆ Målsättningen att främja lokalt förankrad kunskaps- och metodutveckling har införlivats under året genom att samtliga projekt eller förändringsarbeten diskuteras och förankras i FoU-rådet och i styrgruppen. Projekt som genomförs är förankrade i sin lokala ledning där projektet ska göras. Som ett komplement för lokal förankring har ett arbete inletts där FOU äldre norr besöker samtliga boenden inom ägarkommunerna. Ambitionen är också att besöka ett antal hemtjänstgrupper. Detta arbete kommer att fortsätta under 2009, även hemtjänstgrupper och verksamheter inom Stockholms läns landsting kommer att besökas. Målet med dessa lokala besök är att fånga upp idéer, hitta gemensamma beröringspunkter,

problem, eller utvecklingsområden samt för att skapa relationer och förtroende för förändringsarbete och utveckling av den lokala äldreomsorgen och äldre vården. Detta är även en del i att öka kommunikationen mellan forsknings- och utvecklingsverksamhet och praktisk vård och omsorg om äldre personer på både personalens och de äldres villkor. Som ett komplement till att träffas kommuniceras även nya idéer och kunskap via FoU-caféer, nätverk, gemensamma seminarier, hemsidan och nyhetsbrevet.

- ◆ Projekt eller utvecklingsarbeten som bedrivs av eller får stöd av FOU äldre norr utgår från befintlig kunskap, forskning eller erfarenheter inom det specifika ämnesområdet. Detta görs genom litteratur- och erfarenhetssökning innan ett arbete påbörjas. Kunskap och metoder granskas för att utvecklas. Interna processer används där samtliga projekt belyses och ifrågasätts. Ett forskarråd har instiftats för att ytterligare kvalitetsgranska arbeten och processer samt för att även säkerställa ett vetenskapligt förhållningssätt.
- ◆ Ett flertal samverkans- och forskningsprojekt med olika högskolor/universitet har initierats och pågår. Dessa kontakter utvecklas ständigt utifrån projektens behov och aktuella forskningsområden.

4 Medarbetare

4.1 Ledarskap/medarbetarskap

Samtliga anställda inom FOU äldre norr stimuleras kontinuerligt att utveckla sina ledaregenskaper genom egen ledning av projekt samt olika utbildningsinsatser. Arbetet inom FoU innehåller alltid inslag av ledarskap varför detta område är centralt för att lyckas med vårt uppdrag.

Alla medarbetare har ett ansvar för den gemensamma verksamhetens arbete, utveckling och resultat. Samtliga förväntas ta ansvar och möjligheten till ökat ansvar erbjuds hela tiden. Medarbetarskapet tydliggörs och diskuteras regelbundet vid diskussion om verksamhetens uppdrag och resultat. För att en medarbetare skall vara handlingsinriktad

krävs inte bara att denna har kunskap, erfarenhet och flera olika kompetenser utan också vilja och mod att använda sina kunskaper och få goda möjligheter i organisationen och förutsättningar för att använda dessa.

4.2 Arbetsmiljö och hälsa

FOU äldre norr följer gällande föreskrifter om god arbetsmiljö.

Arbetsresor görs med tanke på bästa möjliga miljöval.

All personal får ta ut en timme per vecka för friskvård samt får hjälp med träningskort under den tid de är anställda. För att möjliggöra en hälsobefrämjande arbetsplats har samtliga medarbetare informerats och uppmuntras att utnyttja sin friskvårdstimme samt möjligheten att få träningskort enligt SLSO:s policy. Verksamheten arbetar aktivt med att skapa möjlighet till att medarbetarna ska utvecklas och ta ansvar samt att stärka sin egen kompetens. En god kompetens och tilltro till sin förmåga är det som skapar trygghet i dagens och framtidens arbetsliv. På regelbundna arbetsplatsmöten uppmärksammas både psykologiska och sociala förhållanden och arbetsmiljöfrågor av fysisk karaktär.

4.3 Personal och kompetensförsörjning

Forsknings- och utvecklingsarbete bygger på nytänkande, utveckling och lärande; att kontinuerligt revidera gamla invanda arbetssätt och rutiner. Att skapa ett klimat som möjliggör nya sätt att arbeta och angripa utmaningar är en kärnuppgift för inte enbart verksamhetens ledning utan även för samtliga medarbetare. Syftet med lärande är att förändras. För utveckling är det viktigt att våga pröva och experimentera i arbetssituationen, ett sådant lärande ska vara en naturlig del av vardagen, integrerat i verksamheten. Strategiskt viktigt för FOU äldre norr är att alla medarbetare har hög kompetens och erfarenhet för sitt område samt har goda pedagogiska och sociala färdigheter samt kan samverka mellan arbets- och yrkesgrupper, och organisationer.

Medarbetare som varit anställda under delar av året är:

Sysselsättningsgrad	Anställningsform	Befattning	Utbildningsbakgrund	Huvudsaklig arbetsuppgift
100%	Heltidsanställd	Verksamhetschef	Med dr., sjuksköterska, lärare.	Ansvarar för verksamheten
100%	Heltidsanställd	Projektledare	Fil mag., folkhälsovetare, lärare	Projektledning, hemsidan, nyhetsbrev, vetenskaplig ledare
100%	Heltidsanställd *	Projektledare	Med dr., sjukgymnast	Projektledning och vetenskaplig ledare.
100%	Visstidsanställd *	Projektledare	Sjuksköterska	Projektledning, nätverk
50%	Visstidsanställd	Projektledare	Fil.mag., folkhälsovetare	Projektledning, nätverk
90%	Visstidsanställd*	Projektledare	Distriktssköterska	Projektledning
100%	Visstidsanställd	Projektledare	Fil. Dr.	Projektledning.
50%	Visstidsanställd	Projektledare	Med dr., sjuksköterska	Projektledning

* Delvis extern finansiering

Att endast en medarbetare har social utbildning med forskarkompetens är en svaghet. Under 2009 söker FOU äldre norr ytterligare medarbetare med sådan kompetens. De flesta medarbetare idag har dock god erfarenhet av att arbeta både inom äldreomsorgen och äldreården

Verksamheten bedrivs i projektform, vilket innebär att antalet årsarbetare vid en specifik tidpunkt kan variera. Denna variation kan även förekomma mellan olika år. Antalet årsarbetare beror på hur många olika projekt som påbörjas samt avslutas under ett verksamhetsår samt hur respektive delprojekt finansieras. Vid behov allokeras konsulter med specifik kompetens till verksamheten. Dessa personer ersätts på timbasis.

Sjukfrånvaro som registrerats under året:

SJUKFRÅNVARO	1/1-31/12 2008			1/1-31/12 2007		
	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	<i>Totalt</i>
Genomsnittligt antal sjukdagar per anställd	3,9	0,0	3,4	1,4	2,0	1,5
Sjukfrånvaro i procent av ord arbetad tid	1,79%	0,00%	1,47%			

I stort sett är det en person som står för huvuddelen av sjukdagarna under året.

4.4 Jämställdhet och mångfald

Utifrån verksamhetens uppdrag strävar FOU äldre norr efter att ha en mångfald av individer med olika kompetenser och synsätt. Att verksamheten endast haft en man fast anställd kan ses som en brist. En anledning till denna brist är att det finns få män med forskningserfarenhet inom äldrevård- eller äldreomsorg, dock har flera konsulter som anlåtats varit män. Att bejaka olikheter och ta tillvara på personer som tycker annorlunda är en framgångsfaktor vid forsknings- och utvecklingsarbete. Det systematiska arbetsmiljöarbetet kommer under 2009 att vidmakthållas.

Långsiktig personal- och kompetensförsörjning – inom FoU-verksamhet är det en fördel om personal kan varva arbete vid enheten med praktiskt vård- eller omsorgsarbete eller undervisning mm. FOU äldre norr söker forskare med socialinriktning inom äldreomsorgen.

Jämställdhet – FOU äldre norr eftersträvar efter en så jämn könsfördelning mellan manliga och kvinnliga medarbetare som möjligt.

Mångfald och integration – Att även våra utlandsfödda invånare åldras är ett faktum och det finns en strävan efter att FOU äldre norr även ska kunna ha minst ett projekt som vänder sig till utveckling av äldrevård för en sådan grupp. Personal med utländsk bakgrund är välkomna att arbeta/forska/studera/bedriva projekt vid enheten. Idéer, engagemang och viljan till utveckling är det som ska vara ledstjärna för medarbetarna.

5 Ekonomi

5.1 Mål för verksamheten

Ekonomi i balans.

5.2 Resultaträkning

Resultaträkning 2008					
RESULTATRÄKNING (Tkr) (per fratyp)	Bokslut 0812	Bokslut 0712	Budget 0812	Förändring utfall	Avvikelse mot budget
VERKSAMHETENS INTÄKTER					
Patientavgifter	0	0	0	0	0
Såld hälso- och sjukvård ¹⁾	0	0	0	0	0
Utskrivningsklara patienter	0	0	0	0	0
Utomlänsintäkter	0	0	0	0	0
Övrig såld hälso- och sjukvård	0	0	0	0	0
FOUU-bidrag	3 716	2 368	3 900	1 348	-184
Övriga intäkter	1 848	921	485	927	1 363
S:A VERKSAMHETENS INTÄKTER	5 564	3 289	4 385	2 275	1 179
VERKSAMHETENS KOSTNADER					
Förändring av semesterskuld	-77	-37	0	-40	-77
Personalkostnader	-4 062	-2 218	-2 952	-1 844	-1 110
Köpta primärtjänster	0	0	0	0	0
Verksamhetsanknutna tjänster	0	-1	-5	1	5
Läkemedel	0	0	0	0	0
Material och varor	-43	-6	-8	-37	-35
Hyreskostnader	-335	-130	-384	-205	49
IT-tjänster	-183	-107	-136	-76	-47
Kostnader inhyrd personal	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-819	-782	-800	-37	-19
S:A VERKSAMHETENS KOSTNADER	-5 519	-3 281	-4 285	-2 238	-1 234
Avskrivningar	-40	-5	-100	-35	60
VERKSAMHETENS RÖRELSERESULTAT	5	3	0	2	5
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	5	3	0	2	5
Resultat i % av intäkterna	0,1%	0,1%	0,0%	0,1%	0,4%

Verksamheten bedrivs i projektform och kan föra med sig överskott respektive underskott mellan åren, vilket innebär att redovisat resultat i bokslutet alltid kommer att ligga nära noll.

För år 2008 beviljade Socialstyrelsen på regeringens uppdrag, FOU äldre norr ett stimulansbidrag för etablering och utveckling av verksamheten 300 000kr.

5.3 Aktiviteter/uppföljning

Kontinuerlig uppföljning av ekonomi genomförs tillsammans med verksamhetens controller/ekonom och styrgruppen.

6 Framtidsplaner

Under 2009 kommer FOU äldre norr att fortsätta att sträva efter att antalet förändrings- och utvecklingsprojekt ska vara högt samt att fortsätta samverka med olika forskargrupper.

- ♦ En viktig framgångsfaktor för allt utvecklings- och förändringsarbete är att resultat som tas fram når ut till praktisk vård- och omsorgsverksamheter och att det används. Strategier för lyckad implementering kommer att utvecklas och testas.
- ♦ I takt med att personal får ökad kännedom om FoU och att kunskapen om möjligheter för ägarkommunerna och Stockholms läns landsting att få stöd av FOU äldre norr ökar, tror vi att möjligheter till att uppnå lyckade satsningar som är till nytta för äldre personer, medarbetarna eller verksamheten som helhet ökar. En väg är att FoU-medarbetarna har ökad lokal närvaro i praktisk vård och omsorgsarbete för att verkligen nå ut där utvecklingen ska ske.
- ♦ För utvecklingen av äldrevården och äldreomsorgen är det viktigt med projekt som engagerar många och på flera nivåer. De två stora projekten, utvärdering av projektet, palliativ vård i livets slutskede i särskilt boende för äldre, och, bemötande av äldre med psykiska funktionshinder, är satsningar där stora personalgrupper från både kommunerna och landstinget engageras. Dessa två projekt kommer förhoppningsvis att påverka inte enbart den praktiska vården och omsorgen om äldre, personalens kunskapsnivåer och kompetenser utan även samverkansaspekter mellan organisationerna samt forskningen inom fältet.
- ♦ Arbete utifrån tankar och diskussion från seminariedagen om framtidens äldrevård och äldreomsorg fortsätter under 2009, ska utvecklas och konkretiseras.

- ♦ FOU äldre norr avser att öka möjligheten till metod- och projektledarstöd för projektledare i avsikt att varje projekt innehåller ett lärande samt perspektivet, nytta för den äldre personen, medarbetarna och/eller organisationen.

Förändringsarbete tar tid och forskning visar att förändra attityder, rutiner och arbetssätt tar många år. Det är viktigt att det finns förståelse i verksamheterna och hos ägarna att forsknings- och utvecklingsarbete samt förändringsprocesser måste få ta tid. Ett aktivt ägarskap med ansvar för omsättning av ny kunskap är en förutsättning för framgångsrikt forsknings- och utvecklingsarbete.

Eva Henriksen, 2009-01-28
Verksamhetschef FOU äldre norr

Bilaga 1, verksamhetsberättelse 2008

Projektöversikt

Projektamn	A/B/C, Diarie nr	Involverade huvudmän	Involverade aktörer	Syfte/uppdrag	Projektstart	Status i projektet	Planerat slut	Målgrupp	Möjliga spridnings- aktiviteter	Uppskattad total tidsåtgång
Kartläggning av utvecklingsprojekt inom äldreområdet		SLL, Ek, Jä, Si, So, UB, UV	SLL, Ek, Jä, Si, So, UB, UV	Att undersöka områden, omfattning och målgrupper för de medverkande organisationernas utvecklingsprojekt inom äldreområdet de senaste fem åren.	November 2007	Avslutat, spridningsfas	Mars 2008	Tjänstemän, politiker inom kommun och landsting. Personal inom vård och omsorg om äldre personer som ska arbeta med projekt inom äldreområdet.	Hemsida, lokala FoU-caféer, del i större seminarie, nyhetsbrev, projektrapport till styrgrupp och FoU-råd.	100% 4,5 månader
Utvärdering av samordningstjänst för äldre	A	SLL, Jä, UB	Jakger, ASIH Nv, Äldre-enheten Jä, UB	Att studera följderna, konsekvenserna, effekterna av samverkansprojektet om en samordnandefunktion mellan vård- och omsorgsgivare.	Augusti 2008	Planeringsfas	Mars 2010	Tjänstemän och politiker inom kommun och landsting. Personal inom vård och omsorg om äldre personer som ska arbeta med utvecklings-arbete inom äldreområdet.	Hemsida, lokala FoU-caféer, nyhetsbrev, projektrapport till styrgrupp och FoU-råd, intranät SLSO	100% 4 månader
Utvärdering av Säker läkemedelsbehandling Tallbohov, SÄLTA	A	SLL, Jä	Carema Tallbohov, Jakger	Att undersöka om SÄLTA-projektet resulterat i förbättrad säkerhet och kvalitet av läkemedelsbehandling för äldre personer.	Oktober 2007	Genomförande	December 2008	Tjänstemän och politiker inom kommun och landsting. Verksamhetsutövare	Hemsida, lokala FoU-caféer, del i större seminarier, nyhetsbrev, projektrapport till styrgrupp och FoU-råd.	100% 2 månader

Projektnamn	A/B/C	Involverade huvudmän	Involveradeaktörer	Syfte/uppdrag	Projektstart	Status i projektet	Planeratslut	Målgrupp	Möjligaspridningsaktiviteter	Uppskattad totaltidsåtgång
Utvärdering av larmprojekt	A	Si	Omsorgen Si, Tunstall	Att utvärdera och kvalitetssäkra ett nytt trygghetslarmsystem genom att följa erfarenheter som görs vid introduktion av larmsystemet samt göra en uppföljning hos de boende och deras anhöriga/närstående om hur de upplevt informationen, introduktionen, samt deras erfarenheter av själva systemets funktion.	Mars 2008	Pågående	Januari 2009	Tjänstemän och politiker inom kommun och landsting. Verksamhetsutövare	Hemsida, lokala FoU-caféer, nyhetsbrev, projektrapport till styrgrupp och FoU-råd	100% 2 månader
Utvärdering av palliativ vård på SÄBO	A	SLL, Jä, UB	FOU äldre norr, Ersta Sköndals högskola	Att utvärdera olika modeller för att öka kvaliteten av vården för patienter i SÄBO som har behov av basala sjukvårdsinsatser i livets slutskede.	Juni 2008	Pågående	2010	Tjänstemän och politiker inom kommun och landsting. Verksamhetsutövare	Hemsida, lokala FoU-caféer, större seminarier, nyhetsbrev, projektrapport till styrgrupp och FoU-råd	75% 18 månader med ev förlängning
Bemötande av äldre med psykisk funktionsnedsättning	A	SLL, So	SOLOM, Carema, Psykiatri Nv	Att genom studiecirklar öka kunskapen om geropsykiatriska diagnoser och hur bemötande påverkar den enskilda individen och därmed öka livskvaliteten hos äldre personer med psykiska funktionsnedsättningar.	Oktober 2008	Planeringsfas, ej påbörjat		Äldre personer med psykiska funktionshinder. Medarbetare inom primärvård, äldreomsorg och hemtjänst.	Hemsida, lokala FoU-caféer, del i större seminarier, nyhetsbrev, projektrapport till styrgrupp och FoU-råd, intranät SLSO.	

Projektnamn	A/B/C	Involverade huvudmän	Involverade aktörer	Syfte/uppdrag	Projektstart	Status i projektet	Planerat slut	Målgrupp	Möjliga spridningsaktiviteter	Uppskattad total tidsåtgång
Sammanställning av projekt rörande förebyggande hembesök	A	Ek, Jä, Si, So, UB, UV	SLL, Ek, Jä, Si, So, UB, UV	Sammanställning av de olika modellerna som används vid förebyggande hembesök till äldre personer 80 år och äldre i involverade kommuner.		Planeringsfas	April 2009	Politiker och tjänstemän inom kommun. Utförare av hembesök.	Hemsida, lokala FoU-caféer, del i större seminarier, nyhetsbrev, projektrapport till styrgrupp och FoU-råd.	100% 3 månader
Uppföljning av Samordning av frivilliginsatser	A	Jä	Jä	Att studera följderna/konsekvenserna/ effekterna av projektet Frivilligarbete utifrån projektets uppsatta mål.	Oktober 2008	Pågående	December 2008	Politiker och tjänstemän inom kommun.	Hemsida, lokala FoU-caféer, nyhetsbrev, projektrapport till styrgrupp och FoU-råd.	100% 2 månader
Säker läkemedelsbehandling Tallbohov, SÅLTA	B	SLL, Jä	Carema Tallbohov, Jakger, Apoteket AB	Att skapa en arbetsprocess för observation av läkemedelseffekter och biverkningar samt att skapa ett verktyg för omvårdnadspersonalens dokumentation av dessa observationer för att uppnå förbättrad säkerhet och kvalitet i läkemedelsbehandlingen av äldre personer.	Augusti 2007	Avslutat, spridningsfas	Augusti 2008	Personer boende på SÅBO, medarbetare inom äldreomsorg, samt ansvarig läkare på SÅBO.	Hemsida, lokala FoU-caféer, del i större seminarier, nyhetsbrev, projektrapport till styrgrupp och FoU-råd.	50% 13 månader

Projektnamn	A/B/C	Involverade huvudmän	Involveradeaktörer	Syfte/uppdrag	Projektstart	Status i projektet	Planeratslut	Målgrupp	Möjligaspridningsaktiviteter	Uppskattad totaltidsåtgång
Kartläggning av anhörigstöd	B	So	Vård- och omsorgskontoret So	Att identifiera och kartlägga omfattningen av anhöriga/närstående som vårdar sina anhöriga/närstående över 65 år samt att spegla upplevelsen och kännedomen om innehållet i kommunens stöd samt upplevt behov av stöd hos olika grupper av anhörigvårdare i Sollentuna kommun.	April 2008	Avslutat	November 2008	Tjänstemän och politiker inom kommun.	Hemsida, lokala FoU-caféer, nyhetsbrev, projektrapport till styrgrupp och FoU-råd	50% 6 månader
Sjukhusdos	B	SLL	Jakger, ASIH Nv	Att uppnå förbättrad säkerhet och kvalitet i läkemedelsbehandlingen av patienter.	Oktober 2007	Avvaktande		Äldre personer på geriatrisk klinik. Medarbetare och ledning på geriatrisk klinik.	Hemsida, nyhetsbrev, lokala seminarier, intranät SLSO, geriatriska ledningsträffar.	50% 7 månader
Förebyggande arbete kring fall och fallrisk	B	UV	SÄBO	Att minska fallolyckor och lidande för äldre personer i de särskilda boendena genom att öka den fysiska aktiviteten och strukturera de fallförebyggande åtgärderna.	Januari 2008	Pågående	December 2008	Äldre personer och medarbetare på SÄBO.	Hemsida, lokala FoU-caféer, del i större seminarier, nyhetsbrev, projektrapport till styrgrupp och FoU-råd	40% 12 månader

Projektnamn	A/B/C	Involverade huvudmän	Involveradeaktörer	Syfte/uppdrag	Projektstart	Status i projektet	Planeratslut	Målgrupp	Möjligaspridningsaktiviteter	Uppskattad totaltidsåtgång
Palliativ vård på SÄBO	B	SLL, Jä, UB	ASIH Nv, SÄBO i Järfälla och Upplands-Bro, Nacka, Stockholms sjukhem, Solna, Stockholms stad	Att pröva och utvärdera olika modeller för att öka kvaliteten av vården för patienter i SÄBO som har behov av basala sjukvårdsinsatser i livets slutskede.	Mars 2008	Pågående		Äldre personer och medarbetare på SÄBO.	Hemsida, lokala FoU-caféer, del i större seminarier, nyhetsbrev, projektrapport till styrgrupp och FoU-råd, intranät SLSO.	100% 24 månader
Goda boendemiljöer för äldre	C		Arkitekturhögskolan		2005	Pågående		Äldre personer, medarbetare inom vård och omsorg om äldre personer, tjänstemän och politiker, forskare.	Hemsida, lokala FoU-caféer, del i större seminarier, nyhetsbrev, vetenskapliga artiklar	
Vård och förebyggande av multipla hälsoproblem	C	SLL	Äldrecentrum, Nestor, FoU Seniroium, samtliga geriatriska kliniker inom länet	Att förebygga multipla hälsoproblem hos äldre personer och att öka kvaliteten inom geriatrisk vård för äldre personer med multipla hälsoproblem.	2007	Planeringsfas		Äldre personer och personal inom geriatriska kliniker.	Hemsida, seminarier, nyhetsbrev, vetenskapliga artiklar.	
Sjuksköterskors förståelse av behovsmedicinering inom geriatrisk vård	C		Karolinska Institutet		2006	Pågående		Sjuksköterskor.	Hemsida, seminarier, nyhetsbrev, vetenskapliga artiklar.	

Projektnamn	A/B/C	Involverade huvudmän	Involverade aktörer	Syfte/uppdrag	Projektstart	Status i projektet	Planerat slut	Målgrupp	Möjliga spridningsaktiviteter	Uppskattad total tidsåtgång
Ledning genom kunskap	C	SLL	Handelshögskolan, SLSO	Att studera hur kunskap och nya direktiv omsätts i praktiken.	Maj 2007	Pågående		Ledningsfunktioner inom vård och omsorg om äldre personer.	Hemsida, seminarier, nyhetsbrev, vetenskapliga artiklar, intranät SLSO.	
Forskarkollegiet för innovativa miljöer för äldre (FIMÅ)	C		Arkitekturhögskolan, Karolinska Institutet, Lunds Universitet	Att generera innovativa boendekoncept som utgår från behovet av senior- och trygghetsbostäder i ett stödjande lokalsamhälle.	Juni 2008	Planeringsfas		Äldre personer.	Hemsida, seminarier, nyhetsbrev, vetenskapliga artiklar.	
Uppföljning efter stroke	C	KI		Att studera resultat av rehabiliteringsinsatser efter hemkomst	Augusti 2008	Pågående	Juni 2009	Personer med stroke	Hemsida, seminarier, nyhetsbrev, vetenskapliga artiklar.	

Förkortningar

SLL	Stockholms läns landsting
Jä	Järfälla
Ek	Ekerö
So	Sollentuna
Si	Sigtuna
UB	Upplands-Bro
UV	Upplands Väsby
Jakger	Jakobsbergsgeriatriken
ASIH Nv	ASIH Nordväst
PV	Primärvården
Ger	Geriatriska kliniker
SLSO	Stockholms läns sjukvårdsområde
KI	Karolinska Institutet
SU	Stockholms universitet

Aktivitetsöversikt

Aktivitetsnamn	A/B/C	Involverade huvudmän	Involverade aktörer	Syfte/uppdrag	Aktivitetsstart	Planerat aktivitetslut	Målgrupp	Uppskattad total tidsåtgång	Aktivitetsstatus
Nätverket förebyggande hembesök	A	SLL, Ek, Jä, Si, So, UB, UV	SLL, Ek, Jä, Si, So, UB, UV	Möjliggör ett lokalt nätverk, stöd och handledning till de projektledare som arbetar med förebyggande hembesök för äldre personer inom de sex kommunerna som utgör ägarna.	November 2007	2010	Utförare av förebyggande hembesök i kommunen	Ca 25% 1 vecka per nätverksträff	Pågående
FOU-caféer	A	SLL, Ek, Jä, Si, So, UB, UV	SLL, Ek, Jä, Si, So, UB, UV	Syftet är lokala och informella möten under trevliga former för att stärka sambanden och kontakterna mellan verksamhetsnära utvecklingsarbete, forskning och utbildning.	Juni 2008		Medarbetare, tjänstemän och politiker inom kommun och landsting rörande äldrefrågor.	Ca 50% 1 vecka per café	Pågående
Kommunkontakter	A	Ek, Jä, Si, So, UB, UV	SÄBO och hemtjänstgrupper inom ägar-kommunerna	Stärka sambanden och kontakterna mellan verksamheter inom äldreomsorgen och FOU äldre norr.	November 2008	2009	Medarbetare och ledning på SÄBO, hemtjänst och myndighetsutövning.	Ca 100% 3 månader	Planeringsfas
Landstingskontakter	A	SLL	Ger, ASIH, PV inom FOU äldre norrs område	Stärka sambanden och kontakterna mellan verksamheter inom äldreomsorgen och FOU äldre norr.	April 2009	2009	Medarbetare och ledning inom landstingsverksamhet rörande äldre personer	Ca 100% 3 månader	Planeringsfas
Föreläsning/Föredrag/Seminarier	A	SLL, Ek, Jä, Si, So, UB, UV	Politiker, tjänstemän, medarbetare, pensionärsorganisationer	Ökad kunskap och kunskapsanvändning samt inspirera till förändrings- och utvecklingsarbete.	November 2007		Politiker, tjänstemän, medarbetare, pensionärsorganisationer		Pågående

Aktivitetsnamn	A/B/C	Involverade huvudmän	Involverade aktörer	Syfte/uppdrag	Aktivitetsstart	Planerat aktivitetslut	Målgrupp	Uppskattad total tidsåtgång	Aktivitetsstatus
Framtidens behov av äldreomsorg och äldreomsorg	A	SLL, Ek, Jä, Si, So, UB, UV	Politiker, tjänstemän inom kommun och landsting	Ökad kunskap och kunskapsanvändning samt inspirera till förändrings- och utvecklingsarbete.	Mars 2008	November 2008	Politiker och tjänstemän inom kommun och landsting	100% 1 månad	Pågående
Rehabilitering på korttidsboende, stöd till projektledare	B	Ek	Ek rehab	Erbjuda stöd och handledning till projektledare för att möjliggöra utveckling av projekt och projektledare.	November 2007	2009	Projektledare	Hitintills 12 timmar	Pågående
Vårdmiljöer, stöd till projektledare	B	SLL	ASIH NV, SLSO	Erbjuda stöd och handledning till projektledare för att möjliggöra utveckling av projekt och projektledare.			Projektledare	100% 1 vecka	Avslutat
Social innehåll i dagen, stöd till projektledare	B	UB	Socialförvaltningen	Erbjuda stöd och handledning till projektledare för att möjliggöra utveckling av projekt och projektledare.			Projektledare	50% 1 månad	Pågående
Förebyggande hembesök, stöd till projektledare	B	UB	Socialförvaltningen	Erbjuda stöd och handledning till projektledare för att möjliggöra utveckling av projekt och projektledare.	Maj 2008	December 2008	Projektledare	25% 1 månad	Pågående
Bemötande av personer med demenssjukdom, stöd till projektledare	B	UV	Social- och äldreförvaltningen	Erbjuda stöd och handledning till projektledare för att möjliggöra utveckling av projekt och projektledare.	Februari 2008	December 2009	Projektledare	50% 1 månad	Pågående
Kvalitetsmätning inom demensvård	B	Ek	Demensboende, hemtjänst	Ta fram instrument för att observera välbefinnande	Oktober 2008	Våren 2009	Personer med demens	50% 2 månader	Planeringsfas
Fallprevention, implementeringsstöd	B	UV	SÄBO	Stödja implementering av metoder	Januari 2008		Personal inom SÄBO	50% 1 månad	Planeringsfas
Cecar-nätverket	C		KI, FoU Seniorium				FOU äldre norr		Pågående

Aktivetsnamn	A/B/C	Involverade huvudmän	Involverade aktörer	Syfte/uppdrag	Aktivetsstart	Planerat aktivetslut	Målgrupp	Uppskattad total tidsåtgång	Aktivetsstatus
Samverkan kring socialt arbete	C		SU				FOU äldre norr		Planeringsfas
Forskarråd	C		FoU Seniroium, Karolinska Institutet, Göteborgs Universitet, Uppsala universitet, Arkitekturhögskolan, Ersta/Sköndals högskola	Att stödja och bistå FOU äldre norr med vetenskaplig, evidensbaserad kunskap, metodutveckling eller vara kritisk granskare av producerat material eller tänkt förändringsarbete.	Januari 2008		FOU äldre norr		Pågående
Centrum FoUU Äldre	C		Äldrecentrum, Nestor, FoU Seniroium, samtliga geriatriska kliniker inom länet	Att stärka forskning och utveckling inom geriatriken.	2007		Geriatriska kliniker		Pågående
Nätverk FOU äldre	C		FoU Seniorium, Äldrecentrum, Nestor	Att sprida kunskap över länet mellan olika FoU-enheter.	2007		FOU äldre norr		Pågående

Förkortningar

SLL	Stockholms läns landsting
Jä	Järfälla
Ek	Ekerö
So	Sollentuna
Si	Sigtuna
UB	Upplands-Bro
UV	Upplands Väsby
Jakger	Jakobsbergsgeriatriken
ASIH Nv	ASIH Nordväst
PV	Primärvården
Ger	Geriatriska kliniker
SLSO	Stockholms läns sjukvårdsområde
KI	Karolinska Institutet
SU	Stockholms universitet